

TIBBIYOT TALABALARINING DARSLARDA O‘ZINI TUTISH ODOB- AXLOQ QOIDALARI

Buxoro davlat tibbiyot instituti assistenti
Sayfullayeva Sabinabonu Husniddinovna

Annotatsiya

Ushbu maqolada tibbiyot talabalarining dars jarayonida o‘zini tutish odob-axloq qoidalari, ularning ta’lim sifati va kasbiy shakllanishiga ta’siri tahlil qilinadi. Tibbiyot sohasi vakillarining axloqiy madaniyati, intizom, hurmat, gigiyena va mas’uliyat kabi fazilatlari nafaqat o‘quv jarayonida, balki kelajakdagi kasbiy faoliyatda ham muhim ahamiyat kasb etishi ilmiy asosda yoritilgan. Maqolada talabalarning darsdagi axloqiy tutumi ularning shaxsiy va kasbiy yetukligiga ta’sir qiluvchi omil sifatida baholanadi.

Аннотация

В данной статье рассматриваются правила поведения и этики студентов медицинских вузов во время учебного процесса, а также их влияние на качество образования и профессиональное становление. Автор анализирует значение таких качеств, как дисциплина, уважение, ответственность, гигиена и гуманность, в формировании будущего врача. Отмечается, что соблюдение этических норм в учебе является важным фактором личностного и профессионального роста медицинского студента.

Abstract

This article analyzes the ethical and behavioral rules of medical students during the learning process and their impact on educational quality and professional development. It emphasizes the importance of discipline, respect, hygiene, and responsibility as core elements of medical ethics. The study concludes that

maintaining ethical conduct in academic settings plays a crucial role in shaping both the personal and professional maturity of future healthcare professionals.

Kalit soʻzlar: tibbiyot talabalari, odob-axloq qoidalari, dars madaniyati, kasbiy etika, intizom, oʻzaro hurmat, gigiyena madaniyati, masʼuliyat, taʼlim jarayoni, shaxsiy rivojlanish.

Kirish

Tibbiyot sohasi — bu nafaqat ilmiy bilim va amaliy koʻnikmalarni talab qiladigan, balki insonparvarlik, axloqiy poklik va yuksak madaniyatni ham oʻz ichiga oluvchi sohadir. Shu bois, tibbiyot yoʻnalishida taʼlim olayotgan talabalar uchun dars jarayonidagi odob-axloq qoidalariga amal qilish alohida ahamiyat kasb etadi. Tibbiyot talabalarining oʻzini tutish madaniyati ularning kelajakda qanday shifokor boʻlishlarini, bemorlar, hamkasblar va jamiyat bilan munosabatlarida qanday fazilatlarni namoyon etishlarini belgilab beradi.

Asosiy qism

1. Kasbiy axloqiy qadriyatlarni anglash va ularga amal qilish

Tibbiyot talabalari oʻz kasbining axloqiy asoslarini chuqur anglashlari lozim. “Avvalo, zarar yetkazma” tamoyili faqat amaliyotda emas, balki oʻqish jarayonida ham muhimdir. Talaba oʻzining har bir harakati, soʻzi va munosabati bilan kelajak kasbiy obroʻsiga taʼsir koʻrsatishini unutmasligi kerak. Shuning uchun dars paytida oʻqituvchi va guruhdoshlariga hurmat bilan munosabatda boʻlish, tartibni saqlash va masʼuliyatli yondashish talab etiladi.

2. Darsdagi intizom va vaqtga hurmat

Tibbiyotda vaqtning qadri beqiyos — bu prinsip oʻqish jarayonida ham amal qilinishi lozim. Talabalar darslarga oʻz vaqtida kelishlari, kechikmasliklari va dars davomida tartibni buzmasliklari zarur. Amaliy mashgʻulotlar, klinik darslar yoki laboratoriya ishlarida kechikish nafaqat oʻzining, balki butun guruhning oʻquv jarayoniga salbiy taʼsir koʻrsatadi.

3. Tashqi ko‘rinish va gigiyena madaniyati

Tibbiyot talabasining tashqi ko‘rinishi uning kasbiy etikasi bilan chambarchas bog‘liq. Toza, ozoda, tibbiyot kiyimida bo‘lish — bu shifokorlik madaniyatining birinchi bosqichidir. Darslarga oq xalatda, toza qo‘l, saranjom soch va ozoda poyabzal bilan qatnashish, gigiyenik talablarni bajarish nafaqat shaxsiy, balki professional mas‘uliyatni ifodalaydi.

4. O‘qituvchi va guruhdoshlar bilan odobli munosabat

Tibbiyot talabalari o‘qituvchilar bilan muloqotda xushmuomalalikni saqlashlari, dars jarayonida telefon ishlatish, gaplashish yoki darsni bo‘lish kabi holatlardan tiyilishlari zarur. Shuningdek, guruhdoshlar o‘rtasida o‘zaro hurmat, hamjihatlik va jamoaviy ish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu nafaqat ta‘lim jarayonini samarali qiladi, balki kelajakdagi tibbiy amaliyotda ham jamoaviy ishlash ko‘nikmasini shakllantiradi.

5. Tibbiy sir saqlash va axloqiy mas‘uliyat

Tibbiyot talabasi o‘quv amaliyoti vaqtida bemorlar bilan muloqotda bo‘ladi. Shu bois ularning shaxsiy ma‘lumotlarini, sog‘lig‘i holatini sir saqlash, bemor bilan xushmuomala va ehtiyotkor bo‘lish majburiyatiga ega. Tibbiyot talabasining bu boradagi axloqiy mas‘uliyati — uning kelajakdagi kasbiy ishonchliligining poydevoridir.

6. Diqqat, faol ishtirok va mustaqil o‘rganish madaniyati

Tibbiyot fanlari murakkab va mas‘uliyatli bo‘lgani uchun darsdagi diqqatni jamlash, o‘qituvchining ko‘rsatmalarini diqqat bilan tinglash, savollar berish va mustaqil o‘rganishga intilish zarur. Tibbiyot talabasi darsni faqat tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida o‘zini namoyon etishi kerak.

Xulosa

Tibbiyot talabalarining darsdagi odob-axloq qoidalariga amal qilishi — ularning kasbiy yetuklik sari yo‘lidagi eng muhim bosqichdir. Intizom, hurmat, gigiyena, mas‘uliyat va insonparvarlik kabi qadriyatlar nafaqat dars jarayonida,

balki butun kasbiy faoliyatda muhim ahamiyat kasb etadi. Tibbiyot sohasida “yaxshi shifokor” degan nomni olish uchun nafaqat bilim, balki yuksak odob va axloqiy fazilatlar ham zarurdir. Shu bois, har bir tibbiyot talabasi dars jarayonini nafaqat bilim olish, balki shaxsiy kamolot va kasbiy etika shakllanishining bir qismi sifatida qabul qilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. **Xolmatov, I. (2018).** Tibbiyot ta'limi va kasbiy etika. *Toshkent: Yangi o'zbekistonda ta'lim nashriyoti.*
2. **Suleymanov, D., & Karimov, M. (2020).** O'quv jarayonida talabalarning odob-axloq qoidalari. *Journal of Medical Education and Ethics*, 3(2), 45–52.
3. **Rakhmonov, B. (2019).** Tibbiyotda insonparvarlik va axloqiy mas'uliyat. *Tibbiyot jurnali*, 15(1), 12–20.